

پژوهشگاه: ۴۳
گرددانشگری: ۵

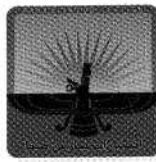

مسائل مشکلا

دکتر حسن بیگ محمدی
معاون هیئت علمی پژوهشگاه شاخص پژوه
معاون بیگ محمدی
معاون بیگ محمدی

حقوق جهانگردی در ایران

- سرشناسه : بیک محمدی، حسن، ۱۳۲۹-
 عنوان و نام پدیدآور : مسائل و مشکلات حقوقی جهانگردی در ایران / تألیف حسن بیک محمدی، مهنام بیک محمدی، مهسا بیک محمدی.
 عنوان قرار دای : ایران. قوانین و احکام
 مشخصات نشر : اصفهان: پارس ضیاء: علم آفرین، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری : ۲۴۳ ص: جدول، نمودار.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۴۷-۲۲-۸
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۲۳۳.
 شناسه افزوده : بیک محمدی، مهنام، ۱۳۶۴-
 شناسه افزوده : بیک محمدی، مهسا، ۱۳۵۶-
 موضوع : گردشگری -- ایران
 موضوع : گردشگری -- قوانین و مقررات -- ایران
 موضوع : گردشگری -- قوانین و مقررات
 موضوع : گردشگری -- جنبه های مذهبی -- اسلام
 رده بندی دیویی : ۳۳۸/۴۷۹۱۹۵۵
 رده بندی کنگره : ۳۳۱۳۹۲-۹۳۱/۱۱۵۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۶۷۳۱۵

مسائل و مشکلات حقوقی جهانگردی در ایران

تألیف: دکتر حسن بیک محمدی، مهنام بیک محمدی، مهسا بیک محمدی

ناظر علمی: دکتر امیر محمود زاده

طرح و گرافیک: گرافیک گویا

طرح بسم ا...: اعظم مرادی

ناشر: انتشارات پارس ضیاء

ناشر همکار: انتشارات علم آفرین

مدیریت تولید: پژوهشگاه مهندسی بحران های طبیعی شاخص پژوه

آماده سازی و نظارت بر چاپ: دفتر خدمات کتاب و نشر ۰۳۱۱-۲۲۰۴۷۲۴

لیتوگرافی: کوثر، چاپ رنگی: چاپ ملت، چاپ متن: چاپ فرزائگان

صحافی: بهار

نوبت چاپ: چاپ اول، ۱۳۹۲، ۱۰۰۰ نسخه، وزیری،

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۴۷-۲۲-۱

ISBN: 978-600-6847-22-1

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار.....
---	---------------

فصل اول: ضرورت توجه به مسائل و مشکلات حقوقی جهانگردی در ایران

۱۰	جهانگردی و مشکلات حقوقی.....
۱۱	اهمیت توجه به جهانگردی در ایران.....
۱۳	مشکلات حقوقی جهانگردی.....
۱۴	مسائل حقوقی جهانگردی در ایران.....

فصل دوم: ادبیات و مفاهیم گردشگری و حقوقی

۲۲	توسعه پایدار جهانگردی.....
۲۲	بیگانه.....
۲۹	امنیت.....
۳۴	پلیس جامعه محور.....
۳۵	حقوق بین الملل خصوصی.....
۳۵	اصل شناختن حداقل حقوق بیگانگان.....
۳۶	موضوع مرز، بیگانه و تابعیت.....

فصل سوم: نظریات حقوقی مرتبط با بیگانگان

۳۸	لزوم روابط افراد در صحنه بین المللی.....
۳۹	دیدگاه حقوق بین الملل در ارتباط با حقوق بین المللی گردشگری.....
۴۱	تعارض قوانین.....
۴۵	اصل سرزمینی بودن قوانین جزایی در ایران.....
۴۶	جهانگردی و جرم.....
۴۸	اصل شناختن حداقل حقوق بیگانگان.....
۴۸	موضوع مرز، بیگانه و تابعیت.....

فصل چهارم: صنعت جهانگردی با تأکید بر ایران

۵۲	مقدمه.....
۵۳	اهمیت و ارزش صنعت جهانگردی.....
۶۷	صنعت جهانگردی در ایران.....
۷۴	ضرورت توجه بیشتر به صنعت جهانگردی.....
۷۵	استراتژی توسعه صنعت جهانگردی در ایران.....

فصل پنجم: سیر و سیاحت و جهانگردی در اسلام

۷۸	مقدمه.....
۷۸	پیشینه جهانگردی در اسلام.....
۸۳	سیر و سیاحت از دیدگاه قرآن.....
۸۷	سیر و سیاحت در احادیث و روایات.....

جہانگردی از دیدگاه فقہی.....	۹۵
حقوق جہانگردان و غیرمسلمانان در کشورہای اسلامی.....	۱۰۰

فصل ششم: امنیت و جہانگردی

مقدمہ.....	۱۰۴
روابط متقابل امنیت و جہانگردی.....	۱۰۴
رابطہ جہانگردی، فرهنگ و مسائل اجتماعی.....	۱۲۴

فصل ہفتم: سابقہ فعالیت جہانگردی و رعایت حقوق جہانگردان در ایران

مقدمہ.....	۱۲۸
وضعیت بیگانگان در دورہ اسلامی.....	۱۳۱
سابقہ رعایت حقوق جہانگردان بہ روایت سیاحان بزرگ.....	۱۳۲
حدود استفادہ بیگانگان از حقوق خصوصی در ایران.....	۱۴۱

فصل ہشتم: وضعیت قوانین و آئین نامہ های اجرایی مرتبط با جہانگردی (جہان و ایران)

گرایش بہ سوی شناخت حقوق برای بیگانگان.....	۱۵۱
ضرورت های کنونی تنظیم قاعدہ های حاکم بر روابط با بیگانگان و حداقل حقوق دانان.....	۱۵۶
تأثیر حقوق بشر و حقوق بین الملل بر حقوق جہانگردی در ایران.....	۲۰۷
تطابق و تعارض قوانین ایران با اعلامیہ های حقوق بشر.....	۲۰۸
عناصر مهم در وضع قوانین.....	۲۱۰
سابقہ قانون گردشگری در قوانین ایران.....	۲۱۱
آئین نامہ اجرایی قانون توسعہ صنعت ایرانگردی و جہانگردی.....	۲۱۲
تصویب قانون توسعہ صنعت ایرانگردی و جہانگردی.....	۲۱۳
آئین نامہ اجرایی قانون ورود و اقامت اتباع بیگانہ (افراد عادی و معمولی) مصوب ۱۳۵۲/۵/۱۲.....	۲۱۵
آئین نامہ اجرایی راجع بہ استملاک اتباع بیگانہ در ایران (مصوب مرداد ۱۳۴۴).....	۲۱۵
قوانین مربوط بہ ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران.....	۲۱۵
قانون توسعہ صنعت ایرانگردی و گردشگری (مصوب مہرمہ ۱۳۷۰).....	۲۱۷
آیین نامہ اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات (مصوب فروردین ۷۳ ہیأت وزیران، با اصلاحیہای بعدی).....	۲۱۷
مقررات صادرات و واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.....	۲۱۹
قانون مجازات اخلالگران در نظام اقتصادی کشور (مصوب ۶۹/۹/۱۹).....	۲۱۹
حقوق جہانگردان در ایران.....	۲۲۱
تکالیف مهم جہانگردان در ایران.....	۲۲۲
حقوق جہانگردان در اسلام.....	۲۲۴
جایگاہ حقوق جہانگرد در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران.....	۲۳۶
منابع.....	۲۳۹

پیشگفتار

عصر امروز، عصر گسترش فناوری، افزایش دامنه زندگی ماشینی، رفاه اجتماعی همراه با افزایش درآمدهای عمومی بوده و نیاز بشر را به پرکردن اوقات فراغت و از آن جمله فعالیت گردشگری مطرح کرده است. تعداد گردشگران دنیا که در سال ۱۹۵۰ از ۲۵ میلیون نفر متجاوز نبود در سال ۲۰۱۰ به بیش از ۹۰ میلیون نفر رسیده است.

کشور ایران به علت موقعیت جغرافیایی، وسعت، تنوع توپوگرافی و شرایط ویژه جغرافیایی، تاریخ کهن و تمدن دیرینه و برخورداری از جاذبه‌های متعدد تاریخی، هنری و اکوتوریستی و پویایی اجتماعی، فرهنگی و سیاسی از نظر جذابیت‌های گردشگری و نقاط دیدنی در مقیاس جهانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و بنابر ضوابط یونسکو از نظر قدمت تاریخی و تمدن دیرینه جزء ۱۰ کشور اول دنیا است، ولی سهم ما از مجموع حدود ۷۰۰ میلیون جهانگرد در جهان کمتر از ۱٪ بوده است. به عبارت دیگر در سال ۱۳۷۸ از مجموعه جهانگردان دنیا تعداد ۱/۳ میلیون نفر از کشور ایران بازدید کرده و مبلغ ۵۱۸ میلیون دلار برای ما درآمد داشته‌اند. این تعداد در حال حاضر حدود ۱/۵ میلیون نفر است و دولت در نظر دارد در پایان برنامه ۲۰ ساله خود (۱۴۰۵) این تعداد را به ۲۰ میلیون نفر افزایش دهد.

در میان جذابیت‌های گردشگری ایران بی‌شک اماکن مقدسه از جمله زیارتگاهها، مساجد و... صرف نظر از قداست و معنویتی که دارند، نمایشگاهی از هنر و تمدن و فرهنگ اسلامی‌اند و لذا پیوسته سیل عظیمی از گردشگران و جهانگردان را به سمت خود جلب می‌کنند و در این جا این سؤال پیش می‌آید که وضعیت رفت و آمد آنها به این اماکن چگونه باید باشد؟ به غیر از مسائل فقهی و شرعی بسیاری از مسائل قانونی و حقوقی و امنیتی جهانگردان در قوانین ایران از جمله میزان اقلام خروجی جهانگردان، تسهیلات ویژه آنان در گمرک، مسائل امنیتی گردشگران، ضرورت پلیس گردشگری، مسائل بیمه

جهانگردان، دیدگاه‌های مختلف فقها در ورود آنها به اماکن مقدسه، رفتارهای فرهنگی آنها در ایران و... کاملاً روشن و شفاف نیست.

لذا چنانچه تنها نیمی از جهانگردان پیش بینی شده در آخر برنامه ۲۰ ساله دولت به ایران بیایند، بی‌شک ما با مسائل و مشکلات زیادی در زمینه حقوقی، امنیتی و شرعی روبرو خواهیم شد. لذا ضروریست از هم اکنون در مورد اصلاح برخی قوانین، شفاف‌سازی برخی دیگر و حتی در صورت ضرورت به وضع قوانین و آئین نامه‌های مربوطه اقدام مقتضی معمول داریم.

فقدان مطالعات جامع و بسامان و نبود کتب مرتبط با موضوع، ضرورت تألیف این کتاب را بیش از پیش آشکار کرده و انگیزه مؤلفین در جمع‌آوری و تدوین مطالب بوده است. به رغم زحمات زیادی که جهت تدوین عناوین و تهیه مطالب این کتاب انجام شده است، هیچگونه ادعائی مبنی بر کامل و جامع بودن این کتاب نیست، لذا از خوانندگان و صاحب نظران محترم تقاضا می‌شود با راهنمایی‌های ارزنده خود نویسندگان کتاب را جهت رفع اشکالات در چاپ بعدی راهنمایی نمایند.

در پایان باید اضافه کرد که این کتاب اقتباس از رساله‌ای است به همین نام در کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی خوراسگان به راهنمایی استاد ارجمند دکتر علیرضا فصیحی زاده. لذا بر خود لازم میدانیم ضمن رعایت حقوق دانشگاه آزاد اسلامی خوراسگان، از ایشان صمیمانه تشکر و سپاسگزاری نماییم.

مولفان